Direktoratet for **naturforvaltning**

Folgefonna nasjonalpark og fire landskapsvernområder

Regjeringa har i Statsråd 29. april 2005 vedtatt å opprette Folgefonna nasjonalpark og Bondhusdalen, Buer, Ænesdalen og Hattebergsdalen landskapsvernområder. Verneområdene befinner seg i Odda, Etne, Kvinnherad og Jondal kommuner, samt Ullensvang herred i Hordaland fylke. Verneområdet utgjør 599,4 km² totalt, hvorav nasjonalparken utgjør 545,2 km². Opprettelsen av verneområdet er en oppfølging av "nasjonalparkplanen" (St. melding nr 62, 1991-92) som ble vedtatt av Stortinget våren 1993.

Verneområdet ligger i en fjord- og fjellregion mellom Hardangerfjorden, Åkrafjorden og Sørfjorden. Et stort og tilnærmet urørt naturområde med store variasjoner fra lavland til fjell og isbre blir vernet i nasjonalparken. Selve breen Folgefonna består av søre, midtre og nordre fonna og flere småbreer. Søre Folgefonna er Norges tredje største isbre, med et areal på 168 km².

Landskapsvernområdene og dalførene i nasjonalparken har store landskapskvaliteter i form av stort mangfold og inntrykksstyrke. Flere av dalførene har en vassdragsnatur som er helt enestående i Norge og i europeisk ramme. Fjellterrenget med kort avstand til fjorden gir korte, bratte og til dels ville elveløp.

Området er interessant fra et geologisk ståsted. Det er et stort mangfold av bergarter med strukturer som forteller om ulike geologiske hendelser. Dalførene inneholder et mangfold av landformer som viser breen sin historie der løsmasser forteller hvordan breen har formet landskapet. Landskapet rundt Folgefonna er i stadig endring, og vi kan derfor studere prosesser også i dag.

Storparten av fjellområdene har en relativt artsfattig flora, fordi sure bergarter dominerer og vekstsesongen er kort. På steile berg i overkant av rasmarkene finnes planter som gulsildre, raudsildre, fjellsmelle og svarttopp. Søterot, reinrose og bergfrue er andre planter som vokser i området. På vestsida av Folgefonna og nedover i dalførene er nedbøren høy og her vokser planter som trives best i fuktig klima, som for eksempel revebjelle, rome og klokkelyng. På fjellet er fjellrypa og fjellvåken vanlige dyr. I skogområdene lever hjort, og i eldre skog finnes gråspett og kvitryggspett.

I nasjonalparken finnes gamle ferdselsruter og stølsveier som har vært brukt gjennom lange tider, og som også blir brukt i dag. De lokale turlagene og breførerlagene arrangerer ski- og fotturer på breen, brekurs og isklatringskurs. Du kan gå på ski nesten hele året på Folgefonna.

I landskapsvernområdene drives det beite, og vernet setter ikke hindringer for beitebruken. Området er nedbørsrikt og attraktivt for kraftutnytting. Utenfor vernegrensen ligger flere kraftanlegg og magasin. Vernet setter en hindring for nye anlegg og reguleringer til slikt formål.

Bondhusbreen
Foto: Anniken Friis